

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Investigación e Innovación en Educación Musical	Código	652534017	
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación e Innovación en Didácticas Específicas para Educación Infantil e Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	ComposiciónDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	rocio.chao@udc.es	
Profesorado	Chao Fernández, Aurelio Chao Fernandez, Rocio	Correo electrónico	aurelio.chao@udc.es rocio.chao@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese afondar na necesidade de investigar e innovar na didáctica da música. Para elo analizaránse os principios básicos e as perspectivas actuais da investigación e a innovación en Educación Musical.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A6	E6 - Establecer os descritores xerais que caracterizan unha investigación: seleccionar, elaborar, tratar e interpretar os datos, e presentar os resultados de acordo cos propósitos da investigación.
A7	E7 - Capacidade de aplicar coñecementos teóricos relativos ás Didácticas Específicas, tanto á investigación como á innovación e a avaliación.
A8	E8 - Ser capaz de defender e argumentar de forma oral e escrita o traballo de investigación e/ou innovación realizado, utilizando no seu caso recursos audiovisuais de apoio.
A10	E10 - Coñecer os fundamentos teóricos que sustentan a investigación e innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
A12	E12 - Identificar as principais liñas de investigación e innovación e a súa evolución nas Didácticas Específicas.
A15	E15 - Identificar criterios de calidade e control tanto na investigación como na práctica docente, fomentando o espírito crítico, reflexivo e innovador.
A16	E16 - Diseñar, xustificar, organizar e avaliar propostas para a investigación e a innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B6	G1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
B8	G3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
B12	G7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
B13	G8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C5	T5 - Capacidade de organización e planificación en ámbitos educativos disciplinares e interdisciplinares.
C6	T6 - Capacidade de innovar (creatividade) dentro de contextos educativos escolares e non escolares.
C10	T10 - Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica docente.
C11	T11 - Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as principais metodoloxías, instrumentos e técnicas de investigación e innovación en didáctica da Educación Musical.	AM6 AM10 AM12 AM15	BM1 BM8	CM10
Aplicar críticamente propostas interdisciplinares de innovación e investigación ao contexto educativo na Área de Educación Musical.	AM7 AM8	BM2 BM12 BM13	CM5 CM11
Valorar a importancia da innovación e a investigación como estratexias para mellorar a calidade educativa na Área de Educación Musical.	AM16	BM4 BM6	CM6
Manexar e analizar bibliografía especializada e fontes documentais virtuais que permitan investigar e profundizar na educación musical nas etapas de Infantil e Primaria.	AM6 AM10	BM1 BM2	CM5 CM6 CM10 CM11

Contidos	
Temas	Subtemas
Principios básicos da Investigación e a Innovación en Educación Musical.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O coñecemento científico en investigación musical. 2. Cómo investigar en EM? O proceso de investigación <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Determinación do universo da investigación. 2.2 Definición da teoría desde a que se abordará. 2.3 Formulación de interrogantes de investigación. 2.4 Revisión da literatura en bases de datos científicas. 2.5 Procedemento de recollida de datos. 2.6 Deseño da investigación. 2.7 Análise e interpretación dos resultados. 2.8 Redacción do informe de investigación. 2.9 Normativa APA para a redacción de informes. 3. A innovación educativa desde a investigación: <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Diagnóstico da situación. 3.2 Detección da necesidade de cambio. 3.3 Proposta de innovación.
Perspectivas actuais na investigación en educación musical.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oportunidades que ofrece a investigación en EM. 2. Qué investigar en Educación Musical? 3. Dificultades para investigar en EM. 4. Desafíos da investigación en EM 5. Exemplos de deseño e realización de investigacións en EM.
Análise dos métodos pedagóxicos musicais xurdidos no século XX, a súa vixencia na realidade educativa actual e as súas posibles adaptacións.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Análise da vixencia dos métodos pedagóxicos musicais na realidade educativa actual. 2. Adaptación das pedagogías musicais activas como elemento de innovación na aula de música: <ol style="list-style-type: none"> 2.1 A música como ferramenta interdisciplinar nos proxectos de innovación 2.2 Paisaxes de aprendizaxe 2.3 Musicobodygramas 2.4 Notación gráfica 2.5 Improvisación e desenvolvemento da creatividade musical. 2.6 Gamificación 3. As TIC como elemento de innovación docente na aula de música.

Investigación e Innovación na aprendizaxe musical nas aulas de Educación Infantil e Primaria.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Problemática da EM nos niveis educativos básicos. 2. Problemas e limitacións da investigación en EM. 3. Problemas e limitacións da innovación en EM. 4. Deseño de ferramentas e recursos de innovación para Educación Infantil e Primaria.
---	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A10 A12 B1 C10 C11	6	4	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	7	14	21
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	5	20	25
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	1	11	12
Actividades iniciais	B12 B13 C6	2	2	4
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón o emprego de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para o análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formularlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicación, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da cal o alumnado e o profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquer proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren acadar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos coñecementos previos do alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	Proceso de ensino orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formularlo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A6 A7 A10 A15 A16 B2 C5	Realizaranse traballos de aplicación de contidos (poderanse realizar individualmente ou en grupo), vinculados á investigación e innovación en EM. Los docentes especificarán os requisitos formales para a súa presentación, tanto na súa parte escrita como na oral. O cumprimento dos requisitos será imprescindible para que os traballos sexan aceptados.	60
Aprendizaxe colaborativa	A6 A7	Valorarase a implicación de cada alumno de xeito individual na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.	20
Presentación oral	A8 B4 B6 B8	Consiste na exposición na clase da análise de fontes documentais e dos traballos realizados. Pode realizarse no transcurso da materia, ou ao finalizar a mesma.	20

Observacións avaliación

Para superar a asignatura é necesario aprobar cada un dos apartados anteriores. No caso contrario non se fai media.

A asistencia ás clases presenciais é obrigatoria. O alumnado, individualmente ou en pequeno grupo (como máximo 2/3 alumnos/as) entregará, unha vez rematadas as clases presenciais, o traballo realizado.

Se o estudante non chega a unha asistencia do 80% das clases presenciais; deberá ser avaliado, ademais de polo mesmo que todo o alumnado, por unha proba individual. Neste caso, os ítems da avaliación e o traballo terán unha ponderación do 50%, esixíndose en cada unha delas unha nota igual ou superior a 5 sobre 10. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exames como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo elo suporá a redución de puntos sobre a nota obtida. No caso no que o profesorado detecte realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 14.4. Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: "Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen perxuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento".

Nesta materia, se algún dos docentes detecta

```
@font-face
{font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face
{font-family:Calibri;
```


panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536859905 -1073732485 9 0 511 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
margin:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}MsoChpDefault
{mso-style-type:export-only;
mso-default-props:yes;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}div.WordSection1
{page:WordSection1;} plaxio nalgún traballo, suporá un

0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas.

Farase

especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha educación e sociedade sostible. Os traballos serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de non ser posible, nos documentos impresos non se empregarán plásticos, elixirase a impresión a dobre cara e papel reciclado, evitando imprimir borradores.

Débese

facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Para elo, sempre que sexa posible na elaboración dos traballos empregarase material de reciclaxe e evitarse o emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos.

Evitaráse

a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista.

@font-face

```
{font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face
{font-family:Calibri;
panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536859905 -1073732485 9 0 511 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
margin:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}MsoChpDefault
{mso-style-type:export-only;
mso-default-props:yes;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}div.WordSection1
{page:WordSection1;}
```


Bibliografía básica

- Abreu, D. y Moura, M. (2014). Construção de instrumentos teórico-metodológicos para captar a formação de professores. *Educação e pesquisa*. . *Educação e pesquisa*. 40 (2), 401-414.
- Alonso-Jartín, R y Chao Fernández, R. (2018). Creatividad en el aprendizaje instrumental: lenguaje metafórico, velocidad del procesamiento cognitivo y cinestesia. *Creatividad y sociedad*, 28, 7-30.
- Arriaga, C.; Cabedo, A.; Díaz, M y Riaño, M.E. (2014). Práctica reflexiva e innovación educativa. Un estudio sobre el patrimonio musical en la formación docente. En *Investigaciones en el contexto universitario actual*. Educación Editora
- Bernabé, M^a del M. (2012). Importancia de la música como medio de comunicación intercultural en el proceso educativo. *Teoría de la educación. Revista interuniversitaria*, 24 (2), 107-127.
- Chao-Fernández, R. (2018). La incidencia de la formación musical en el cerebro. I Congreso Mundial de Educación, Innovación e Investigación Investigativa. *Educa 2018*
- Chao-Fernández, R. (2022). La investigación en educación musical: oportunidades, dificultades y desafíos. En prensa
- Chao-Fernández, R., Felpeto-Guerrero, A. y Vázquez-Sánchez, R. (2019). Experiencia de creación del MOOC ?música para el siglo XXI: aportaciones del software libre a la educación musical?, en De la Torre Fernández, E. (ed.) (2009): *Contextos universitarios transformadores*. Servicio de publicaciones UDC
- Chao-Fernández, R., Felpeto-Guerrero, A. y Vázquez-Sánchez, R. (2020). Diseño y puesta en funcionamiento de la ?escalera musical? como medio saludable de relacionar áreas de conocimiento. Servicio de publicaciones UDC
- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). Beneficios de la música en conductas disruptivas en la adolescencia. . *Revista Electrónica Actualidades Investigativas en Educación*. 15(3),1-24.
- Chao-Fernández, R.; Mato-Vázquez, D. y López-Pena, V. (2015). La formación musical del profesorado especialista en los CEIP gallegos. *Revista Portuguesa de Educação*, 28 (2), 111-131.
- Chao-Fernández, R., Rosa-Napal, F. C, y Chao-Fernández, A. (2021). O son da nosa aula: una experiencia orquestal en tiempos de confinamiento. En García Naya, J.A. (ed.) (2021). *Contextos universitarios transformadores: a nova normalidade académica. Leccións aprendida*. Servicio de publicaciones UDC
- Cremades-Andreu, R. y Lage, C. (2018). Educación para la paz y violencia escolar a través de un proyecto musical en secundaria.. *Revista Publicaciones*, 48(2), 319-336
- De Moya Martínez, M.V., Cózar Gutiérrez, R, Hernández Bravo, J.R y Hernández Bravo, J.A. (2012). Laboratorio de aprendizajes interdisciplinares para la creación de recursos educativos. *Innovación e interacción desde el aula y para las aulas con el uso de las TIC*, en Miralles Martínez, P., y Miret. Editum. Ediciones de la Universidad de Murcia.
- Díaz, M. (2012). Investigamos, luego avanzamos. . *Revista Electrónica d' Investigació Educativa y Socioeducativa*, nº 2, 68-76.
- Díaz, M. (2012). Aulas del siglo XXI: retos educativos. Ministerio de Educación, Cultura y Deportes
- Díaz, M. y Giraldez, A. (2013). Investigación cualitativa en educación musical . *Graó*
- Díaz Olaya, A.M. (2018). Adquisición de conceptos musicales a través de la Danza.. *DEDiCA. Revista de Educação e Humanidades*, 13, 109-119
- Elliot, J. (1990). La investigación ? acción en educación.. *Morata*
- Felpeto-Guerrero, A. y Chao-Fernández, R. (2019). El mapa sonoro como herramienta para conocer nuestro entorno. Estudio de caso de la ciudad milenaria de Lugo, en Costa, O. y Gisbert, V. (2019): *Creatividad Musical en Educación. Estudios científico*. ADD
- Fernández-Carrión, M. (2011). Música y matemáticas: conexiones curriculares para un mayor éxito educativo. . <http://recursostic.educacion.es/artes/>
- Fonseca Mora, C. y Toscano Fuentes, C. M. (2012). La música como herramienta facilitadora del aprendizaje del inglés como lengua extranjera.. *Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria*, 24(2), 197-213
- Gardner, H. (1998). *Inteligencias Múltiples*. . Paidós
- Goleman, D. (1996). *Inteligencia Emocional*. . Kairós
- Goleman, D. (1999). *La práctica de la Inteligencia Emocional*. . Kairós
- Goleman, D. (2003). *Emociones destructivas. Cómo entenderlas y superarlas*. . Kairós
- González Barroso, M. M. (2015). Calidad interdisciplinar de la Música en Educación Primaria: una propuesta metodológica. . *Dedica. Revista de Educação e Humanidades*, (7), 65-83.
- Gutiérrez, R., Cremades, A. y Perea, B. (2011). La interdisciplinariedad de la música en la etapa de Educación

Primaria. . Espacio y tiempo: Revista de Ciencias Humanas, 25, 151-161

- Hemsy de Gaínza, V. (2002). Pedagogía musical: dos décadas de pensamiento y acción educativa. Lumen
- Imbernón, F. (2012). La investigación sobre y con el profesorado. La repercusión en la formación del profesorado, ¿cómo se investiga? . Revista Electrónica de Investigación Educativa, 14(2), 1-9.
- Levitin, D. (2008). Tu cerebro y la Música.. RBA
- Liern, V. y Queralt, T. (2008). Música y Matemáticas: la armonía de los números. . FESPM
- López García, N., Moya Martínez, M. y Bravo Marín, R. (2021). La relación música-lengua materna en los principios metodológicos de Edgar Willems y Shinichi Suzuki. Folios, 54, 75-90.
- Lupiáñez, J. y Román-Caballero, R. (2019). El impacto cognitivo de la práctica musical: Explorando las ventajas de un mundo musicalmente activo.. Ciencia Cognitiva, 13(1), 21 - 23.
- Malbrán, S. (2021). Desafíos de la Educación Musical: disfrutar haciendo música. En Giráldez, A. y Pimentel, L. (Ed.). Educación artística, cultura y ciudadanía. De la teoría a la práctica. 57-73. . Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura (OEI).
- Phelps, R P., Ferrara, L. y Goolsby, T. W. (1993). A Guide to Research in Music Education.. The Scarecrow Press.
- Pérez Adalguer, S. y Leganés Lavall, S. (2012). La música como herramienta interdisciplinar. Un análisis cuantitativo en el aula de lengua extranjera de primaria.. Revista de Investigación en Educación, 10, 127-143.
- Riaño M.E., Murillo A. y Tejada J. (2021). Educación musical, creatividad y tecnología: un estudio exploratorio sobre estrategias docentes y actividades creativas con software ex novo.. Revista Electrónica Educare, 26(1), 1-23.
- Rodríguez-Quiles, J.A (2017). Music Teacher Training: A precarious area within the Spanish university. . British Journal of Music Education 34(1), 81-94.
- Rodríguez-Quiles, J.A (Ed.) (2019). Bienfaits de la musique à l'école. Une experience européenne.. UVP
- Rosa-Pereira, E.P. y Gillanders, C. (2021). Aproximación a la investigación iberoamericana en educación musical.. Revista Musical Chilena, 75(235), 55-75.
- Skoe, E., & Kraus, N. A. (2012). Little Goes a Long Way: How the Adult Brain Is Shaped by Musical Training in Childhood. Journal of Neuroscience, 32, 11507-11510.
- Swanwick, K. (1997). Música, pensamiento y educación. Morata
- Teachout, D. J. (2012). The preparation of music teacher educators: a critical link, In The Oxford Handbook of Music Education (2a ed.), vol. 2. Gary E. McPherson & Graham F. Welch (ed.). . Oxford University Press, pp. 685-688.
- Vázquez-Sánchez, R., Chao-Fernández, R. y Felpeto-Guerrero, A. (2022). Instalaciones sonoras como recurso educativo desde la perspectiva docente, en Franco-Vázquez, et al. (Eds.)(2022). Educación artística para el cambio. . Peter Lang
- Vicente Nicolás, G. y Sánchez Marroquí, J. (2021). El libro de texto en Educación Musical en el siglo XXI: ¿un fósil o una tendencia?. Publicaciones, 51(2), 2021, 375-418
- Vergara Rodríguez, J.J. (2021). Un aula, un proyecto: el ABP y la nueva educación a partir de 2020.. Narcea
- Willens, E. (1981). El valor humano de la educación musical. Paidós

Esta bibliografía podrá ampliarse no trascurso da materia.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemáticamente e se non fose posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debéese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías